

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 25.02.1982, sp. zn. 1 Cz 207/81, ECLI:CZ:NS:1982:1.CZ.207.1981.1

Číslo: 30/1984

Právní věta: Originály obrazov, ktoré ich tvorca ešte nepreviedol na niekoho iného, /1/ sú v jeho výlučnom osobnom vlastníctve a nepatria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Pokiaľ ich teda autor počas svojho života napr. nepreviedol za odplatu, patrili len poručiteľovi; možno tu iba brať do úvahy to, čo prípadne poručiteľ vynaložil na ich vytvorenie zo spoločného majetku manželov.

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 25.02.1982

Spisová značka: 1 Cz 207/81

Číslo rozhodnutí: 30

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Bezpodílové spoluvlastnictví manželů, Právo autorské

Předpisy: 40/1964 Sb. § 17 35/1965 Sb. § 12
§ 29 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Poručitel K. F. zomrel 16. 1. 1980 bez zanechania závetu. Ako dedičia zo zákona prichádzali do úvahy manželka poručiteľa a tri dospelé deti poručiteľa z jeho prvého manželstva, ktorí dedičstvo neodmietli.

Štátne notárstvo v Prešove pri zisťovaní majetku patriaceho do dedičstva určilo, že originály obrazov, pohľadávka za obrazy v Slovenskom fonde výtvarných umení v B., ďalej vklady vedené na účte manželky poručiteľa a na účte jeho syna K. F., ako aj osobné auto a všetky hnutelnosti nachádzajúce sa v byte (podľa súpisu), patrili do bezpodielového spoluvlastníctva a že z toho do dedičstva patrí polovica ako majetok po poručiteľovi. Potom štátne notárstvo vychádzajúc zo súpisu a z odhadu hodnoty vecí patriacich do dedičstva určilo podľa ustanovenia § 37 ods. 1 Not. por. všeobecnú cenu majetku, výšku dlhov a čistú hodnotu dedičstva tak, že aktíva určilo sumou 131 215,90 Kčs, pasíva sumou 12 462,80 Kčs a čistú hodnotu dedičstva sumou 118 753,10 Kčs. Dedičia uzavreli o vyporiadaní dohodu, ktorú štátne notárstvo schválilo.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, tak, že uvedenými rozhodnutiami štátneho notárstva bol porušený zákon.

Z odôvodnenia:

Vzťahy vznikajúce z vytvorenia a spoločenského uplatnenia literárnych, vedeckých a umeleckých diel, ako aj vzťahy z objavov, vynálezov, zlepšovacích návrhov a priemyselných vzorov upravujú osobitné zákony (§ 17 O. z.).

Obsah autorského práva upravuje ustanovenie § 12 Autorského zákona (zákona č. 35/1965 Zb.). Podľa neho autor má právo: a) na ochranu svojho autorstva, najmä na nedotknuteľnosť svojho diela, b) s dielom nakladať, najmä rozhodnúť o jeho uverejnení a dávať privolenie na jeho použitie, c) na odmenu za tvorivú prácu. Právo na ochranu autorstva je neprevoditeľné. Autorské právo prechádza na dedičov (§ 29 ods. 1 Autorského zákona).

Porúčiteľ bol maliarom a vytvoril obrazy, ktoré neboli všetky predané. Štátne notárstvo tieto obrazy, ktoré po ňom zostali, považovalo za majetok patriaci do bezpodielového spoluvlastníctva, dalo ich ohodnotiť a polovicu z celkovej hodnoty pojalo do dedičstva, zatiaľ čo druhú polovicu považovalo za majetok patriaci porúčiteľovej manželke ako podiel zo spoločného majetku.

Takýto postup štátneho notárstva je v rozpore so zásadami uvedenej právnej úpravy autorských práv.

Do majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve nepatria majetkové nároky z práva autorského dňa zrušenia bezpodielového spoluvlastníctva ešte nerealizované, ale iba odmeny a náhrady, ktoré v čase trvania manželstva boli už vyplatené (porov. rozhodnutie uverejnené pod č. 57/1962 Zbierky rozhodnutí a oznámení súdov ČSSR, ako aj č. 34/1976 Zbierky súdnych rozhodnutí a stanovísk, str. 515).

Preto aj v danom prípade nemožno považovať obrazy ich tvorcom ešte neprevedené na niekoho iného za majetok patriaci do spoločného majetku manželov. Pokiaľ obrazy porúčiteľa neboli napr. speňažené, tvorili výlučné vlastníctvo autora a patrili (po odpočítaní toho, čo porúčiteľ na ne vynaložil zo spoločného majetku) len jemu. Po jeho smrti prešli podľa ustanovenia § 29 Autorského zákona na dedičov autora.

Pretože štátne notárstvo pri súpise majetku patriaceho do dedičstva v tomto zmysle nepostupovalo, malo to za následok nielen nesprávne rozhodnutie o určení všeobecnej ceny majetku patriaceho do dedičstva, ale aj naň nadväzujúce rozhodnutie o schválení dedičskej dohody a rozhodnutie o potvrdení nadobudnutia dedičstva. V dôsledku toho štátne notárstvo porušilo zákon v ustanoveniach § 4 ods. 1 a 2, § 34, § 35, § 37 ods. 1 a § 39 ods. 2 Not. por. i § 17 O. z. v súvislosti s ustanovením § 473 ods. 1 O. z. a s ustanoveniami § 12 a § 29 Autorského zákona (zákona č. 35/1965 Zb.).

1) Porov. § 30 a § 31 zákona č. 35/1965 Zb.